

Cuprins

Abrevieri.....	XV
Capitolul I. Introducere în dreptul fiscal.....	1
§1. Definiția dreptului fiscal.....	1
§2. Principiile dreptului fiscal	2
§3. Izvoarele dreptului fiscal	2
§4. Raporturile juridice fiscale	4
Capitolul II. Sistemul fiscal. Noțiune. Trăsături.....	10
Capitolul III. Fiscalitatea	12
§1. Definiția fiscalității.....	12
§2. Nivelul și structura fiscalității	12
§3. Principiile generale ale fiscalității societății libere.....	13
Capitolul IV. Politica fiscală	15
§1. Noțiunea și sfera politicii fiscale.....	15
§2. Teoria politicilor fiscale	16
§3. Condiționarea fiscală a finanțării deficitului fiscal	17
§4. Intervenționismul fiscal.....	18
§5. Structurile instituționale ale politicii fiscale.....	19
§6. Principiile politicii fiscale	20
6.1. Principiul impunerii echitabile	20
6.2. Principiul politicii financiare.....	22
6.3. Principiul politicii economice	23
§7. Instrumentele de realizare a politicii fiscale.....	23
7.1. Impozitele directe.....	24
7.2. Impozitele indirecte.....	25
§8. Efecte ale fiscalității	26
8.1. Frauda și evaziunea fiscală.....	26
8.2. Riscul de inflație prin fiscalitate.....	27
8.3. Deteriorarea competitivității internaționale.....	27
§9. Armonizarea politicii fiscale în context internațional	27
Capitolul V. Concepții tradiționale și moderne privind impozitele și impunerea	29
§1. Dreptul de a reglementa sistemul de impunere	29
§2. Maximele fundamentale ale impunerii.....	30

Capitolul VI. Particularitățile veniturilor publice.....	31
§1. Conținutul și natura juridică a impozitelor. Clasificarea impozitelor	31
§2. Elementele definitorii ale veniturilor publice.....	32
Capitolul VII. Principalele obligații fiscale ale contribuabililor în România.....	36
Capitolul VIII. Obligația fiscală.....	38
§1. Noțiuni. Particularități	38
§2. Individualizarea obligației fiscale. Titlul de creanță fiscală.....	40
2.1. Titluri de creanță explicite	44
2.2. Titluri de creanță implicite.....	45
§3. Exigibilitatea obligației fiscale.....	47
§4. Dobânzile, penalitățile și majorările de întârziere.....	48
§5. Modificarea obligației fiscale.....	50
5.1. Modificarea elementelor în raport de care s-a făcut individualizarea obligației bugetare.....	51
5.1.1. Modificarea obligației bugetare în urma admiterii contestațiilor formulate de contribuabili	52
5.1.2. Modificarea obligației bugetare în urma controlului exercitat de organele financiare competente.....	52
5.2. Modificarea situației juridice a contribuabilului	53
5.3. Modificarea obligației fiscale prin acordarea înlesnirilor legale.....	53
5.4. Modificarea actelor normative prin care se instituie și se reglementează veniturile bugetare.....	54
§6. Stingerea obligației fiscale	55
6.1. Stingerea obligației fiscale prin plată	55
6.1.1. Executarea obligației bugetare prin plată directă	56
6.1.2. Executarea obligației bugetare prin reținere la sursă	57
6.2. Stingerea obligației fiscale prin anulare	58
6.2.1. Amnistia fiscală.....	58
6.2.2. Anularea obligațiilor fiscale individuale.....	59
6.3. Stingerea obligației fiscale prin prescripție	59
6.4. Stingerea obligației bugetare prin scădere.....	60
6.5. Stingerea obligației fiscale prin compensare.....	62
6.6. Tratatamentul juridic al dobânzilor și penalităților de întârziere în situația compensărilor	64
§7. Executarea silită a obligațiilor fiscale	64
7.1. Condițiile declanșării executării silite	64
7.2. Subiectele executării silite.....	67
7.2.1. Competența organelor de executare	68
7.2.2. Atribuțiile organelor de executare.....	69
7.2.3. Pluralitatea de creditori. Distribuirea sumelor rezultate din valorificarea bunurilor debitorului.....	69
7.3. Obiectul executării silite	71

7.3.1. Veniturile contribuabilului.....	71
7.3.2. Bunurile contribuabilului	72
7.4. Măsurile asigurătorii	73
7.5. Formele și procedura executării silită	74
7.6. Declanșarea procedurii de executare silită. Somația	74
7.7. Modalitățile de executare silită	75
7.7.1. Poprirea	75
7.7.2. Contestația la executare silită prin poprire	76
7.7.3. Executarea silită mobilă	77
7.7.4. Executarea silită imobiliară	81
7.7.5. Vânzarea la licitație.....	82
7.8. Cheltuielile de executare	84
7.9. Contestația la executare.....	84
Capitolul IX. Impozitele	86
§1. Noțiunea de impozit	86
§2. Fiscalitatea modernă în România	87
2.1. Contribuțiile	88
2.2. Taxele parafiscale (speciale).....	89
§3. Clasificarea impozitelor	90
3.1. Precizări referitoare la clasificarea în impozite directe și indirecte	90
3.2. Clasificarea impozitelor directe și indirecte.....	90
§4. Impozitele directe.....	92
4.1. Caracterizarea generală a impozitelor directe	92
4.2. Trăsături caracteristice ale impozitelor pe venit.....	93
4.2.1. Impozitul pe veniturile persoanelor fizice	93
4.2.2. Impozitul pe veniturile societăților	95
4.3. Impozitul pe avere.....	96
4.3.1. Impozitele propriu-zise pe avere	96
4.3.2. Impozitele asupra circulației averii	97
4.3.3. Impozitele pe creșterea averii	97
§5. Impozitele indirecte.....	98
Capitolul X. Taxele	101
§1. Noțiunea de taxă.....	101
§2. Funcțiile taxelor și impozitelor	102
Capitolul XI. Impozitul pe profit.....	104
§1. Aspecte generale	104
§2. Categoriile de contribuabili definite de lege	104
§3. Determinarea profitului impozabil	108
3.1. „Ecuția” impozitului pe profit	108
3.2. Precizări privind cheltuielile	110
§4. Obligații ale societăților legate de impozitul pe profit	118

4.1. Obligații de înregistrare.....	118
4.2. Obligații de declarare	118
4.3. Obligații de plată.....	119
Capitolul XII. Impozitul pe dividende	120
§1. Noțiune.....	120
§2. Reglementare	120
§3. Definiții și terminologie	121
§4. Aspecte procedurale comune ale calculării și plății impozitului pe dividende datorat de persoanele fizice sau persoanele juridice.....	123
§5. Obiectul impozitului pe dividende	124
§6. Determinarea și înregistrarea dividendelor și a impozitului aferent în contabilitate.....	125
§7. Subiectele impozitului pe dividende	125
7.1. Debitorii impozitului pe dividende – persoane fizice	126
7.2. Debitorii impozitului pe dividende – persoane juridice	126
7.3. Debitori scutiți de plata impozitului pe dividende	127
7.4. Plătitorii impozitului pe dividende	127
7.5. Microîntreprinderile – debitori ai impozitului pe dividende	127
§8. Unitatea de evaluare.....	128
§9. Perceperea și termenele de plată	129
Capitolul XIII. Impozitul pe reprezentanțe.....	130
§1. Constituirea și funcționarea reprezentanțelor comerciale.....	130
§2. Formalități privind înființarea reprezentanțelor	130
§3. Regimul fiscal aplicabil reprezentanțelor societăților străine în România	131
Capitolul XIV. Impozitarea microîntreprinderilor	133
Capitolul XV. Impozitarea persoanelor fizice.....	135
§1. Venituri supuse impozitului pe venitul net anual impozabil	138
1.1. Venituri din activități independente	138
1.1.1. Stabilirea venitului (adică a bazei de impozitare) în sistem real	139
1.1.2. Stabilirea venitului net anual din activități independente pe baza normelor de venit	141
1.2. Venituri din cedarea folosinței bunurilor	142
1.2.1. Stabilirea venitului net anual din cedarea folosinței bunurilor.....	142
1.3. Venituri din activități agricole.....	143
1.3.1. Stabilirea venitului net anual din activități agricole pe bază de norme de venit.....	143
1.4. Calculul și plata impozitului aferent veniturilor din activități agricole....	144
1.5. Stabilirea venitului net anual impozabil.....	145
1.6. Declarații de venit estimat.....	145
1.7. Plăți anticipate ale impozitului pe venitul anual	146

1.8. Stabilirea și plata impozitului pe venitul net anual impozabil	146
1.9. Veniturile supuse unui impozit final	147
1.10. Deducerea personală	149
1.11. Determinarea impozitului pe venitul din salarii	150
1.12. Termenul de plată a impozitului.....	150
1.13. Fișele fiscale.....	151
§2. Veniturile din investiții.....	151
2.1. Stabilirea venitului din investiții	151
2.2. Stabilirea și reținerea impozitului din veniturile din investiții	152
§3. Veniturile din pensii	154
3.1. Stabilirea venitului impozabil lunar din pensii.....	154
3.2. Reținerea și plata impozitului din venitul din pensii	154
§4. Veniturile din premii și jocuri de noroc	154
4.1. Stabilirea venitului net din premii și din jocuri de noroc	155
4.2. Reținerea impozitului aferent veniturilor din premii și din jocuri de noroc.....	155
§5. Venituri din transferul proprietăților imobiliare.....	155
5.1. Stabilirea și plata impozitului pe veniturile din transferul proprietăților imobiliare	156
Capitolul XVI. Impozitele locale	157
§1. Impozitul pe clădiri	157
1.1. Subiectele impunerii.....	157
1.2. Obiectul sau materia impozabilă.....	158
1.2.1. Scutiri prin raportare la obiectul impunerii.....	158
1.2.2. Scutiri prin raportare la subiectele impunerii	160
1.3. Stabilirea și perceperea impozitului pe clădiri	162
1.3.1. Stabilirea impozitului pentru persoane fizice	162
1.3.2. Stabilirea impozitului pe clădiri pentru persoane juridice	163
1.3.3. Stabilirea impozitului pe clădiri în situația incintelor folosite pentru activități economice din clădirile scutite de impozit	164
1.3.4. Stabilirea impozitului pe clădiri în situația dobândirii, înstrăinării și modificării clădirilor.....	164
1.4. Depunerea declarațiilor fiscale.....	165
1.5. Plata impozitului pe clădiri	165
§2. Impozitul pe teren	166
2.1. Subiectele impunerii.....	166
2.2. Obiectul sau materia impozabilă.....	166
2.2.1. Scutiri în raport de obiectul impunerii.....	166
2.2.2. Scutiri în raport de subiectul impunerii.....	167
2.3. Stabilirea și perceperea impozitului	170
2.3.1. Stabilirea impozitului pe terenuri în cazul dobândirii ori transferului terenului, precum și altor modificări aduse terenului	170
2.4. Plata impozitului pe terenuri	171
§3. Taxa asupra mijloacelor de transport.....	171

3.1. Subiectele impunerii	171
3.2. Obiectul sau materia impozabilă	172
3.3. Stabilirea și perceperea impozitului.....	172
3.4. Plata taxei asupra mijloacelor de transport.....	173
§4. Impozitul pe spectacole.....	174
4.1. Subiectele impunerii	174
4.2. Obiectul sau materia impozabilă	174
4.3. Stabilirea și perceperea impozitului pe spectacole.....	174
4.4. Reguli speciale pentru videoteci și discoteci.....	175
4.5. Plata impozitului pe spectacole.....	176
Capitolul XVII. Convenții fiscale internaționale și dubla impunere.....	177
§1. Fenomenul de dublă impunere internațională	177
§2. Evitarea dublei impuneri, o necesitate pentru dezvoltarea relațiilor economice internaționale	178
§3. Degrevarea unilaterală de dublă impunere internațională (instrumente juridice interne).....	179
§4. Convenții internaționale pentru evitarea dublei impuneri (instrumente juridice internaționale).....	180
4.1. Importanța convențiilor fiscale.....	180
4.2. Principalele trăsături ale convențiilor pentru evitarea dublei impuneri internaționale	181
4.3. Metode de evitare a dublei impuneri.....	183
Capitolul XVIII. Taxa pe valoarea adăugată.....	185
§1. Introducere	185
§2. Sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată	187
§3. Mecanismul taxei pe valoarea adăugată	189
§4. Elementele esențiale ale taxei pe valoarea adăugată	190
4.1. Faptul generator și exigibilitatea taxei pe valoarea adăugată.....	190
4.2. Cotele de taxă pe valoarea adăugată	191
4.3. Termenul de plată a taxei pe valoarea adăugată.....	192
4.4. Locul operațiunilor impozabile	192
4.5. Dreptul de deducere	194
4.6. Operațiuni care nu beneficiază de dreptul de deducere.....	195
§5. Obiectul sau materia impozabilă	196
5.1. Baza de impozitare la operațiunile interne	196
5.2. Elementele excluse din baza de impozitare.....	197
5.3. Baza de impozitare pentru operațiunile de import	197
§6. Regimul fiscal aplicabil operațiunilor impozabile	198
§7. Subiectele impozabile	202
§8. Obligațiile subiectelor impozabile.....	203
8.1. Înregistrarea la organele fiscale.....	203
8.2. Evidența operațiunilor impozabile și depunerea decontului	204

8.3. Calculul și plata taxei pe valoarea adăugată.....	204
8.4. Reprezentantul fiscal.....	204
8.4.1. Activitățile reprezentantului fiscal	205
Capitolul XIX. Accizele	207
§1. Accizele armonizate.....	207
1.1. Subiectele impunerii.....	207
1.1.1. Cererea de autorizare ca antrepozit fiscal	208
1.1.2. Condiții de autorizare	208
1.1.3. Emiterea sau respingerea cererii de autorizare	209
1.1.4. Revocarea, anularea, suspendarea autorizației	210
1.1.5. Obligațiile antrepozitarului autorizat	211
1.2. Obiectul sau materia impozabilă.....	212
1.3. Produse accizabile scutite de plata accizelor.....	216
1.3.1. Scutiri generale.....	216
1.3.2. Scutiri pentru alcool etilic și alte produse alcoolice.....	217
1.3.3. Scutiri pentru produse energetice și energie electrică.....	217
1.4. Faptul generator și exigibilitatea accizelor armonizate	218
1.4.1. Faptul generator.....	218
1.4.2. Exigibilitatea.....	219
1.4.3. Momentul exigibilității accizelor	219
1.5. Plata accizelor armonizate.....	220
1.5.1. Responsabilitățile antrepozitarilor autorizați în legătură cu plata accizelor	220
1.5.1.1. Depunerea declarațiilor de accize și calculul accizelor	220
1.5.1.2. Plata accizelor la bugetul de stat.....	221
1.5.1.3. Obligația de plată a accizelor pe durata deplasării	221
§2. Accizele.....	222
2.1. Subiectele impunerii.....	222
2.2. Obiectul sau materia impozabilă.....	222
2.3. Plata accizelor	223
§3. Impozitul la țiteiul din producția internă.....	224
Capitolul XX. Taxele vamale	225
§1. Istoric privind regimul vamal românesc.....	225
1.1. Primele formațiuni statale și apariția taxelor vamale datorate necesităților economico-sociale și politice.....	225
1.2. Regimul vamal în Evul Mediu și Epoca Modernă	226
1.3. Regimul vamal în perioada interbelică și postbelică.....	229
1.4. Codul vamal din 1978	232
1.5. Codul vamal din 1997	233
§2. Integrarea sistemului vamal românesc în sistemul Uniunii Europene	234
§3. Politica vamală, componentă a politicii fiscal-comerciale	237
3.1. Conceptul de politică vamală.....	237

3.2. Impunerea – instrument principal în aplicarea politicii vamale	240
3.3. Măsuri de politică vamală	240
§4. Conceptul de taxă vamală	241
§5. Natura juridică, funcțiile și efectele taxelor vamale	243
§6. Clasificarea taxelor vamale	245
§7. Excepții și reduceri de plata taxelor vamale	247
§8. Tariful vamal de import al României	248
8.1. Tariful vamal – principal instrument de politică comercială	248
8.2. Originea mărfurilor	252
8.3. Clasificarea tarifelor vamale de import	253
§9. Zonele libere	254
§10. Regimurile vamale suspensive și regimuri vamale economice	257
§11. Importul și exportul	263
§12. Sistemul instituțional al autorității vamale	264
12.1. Structura organizatorică a autorității vamale	264
12.2. Drepturile și obligațiile autorității vamale	266
§13. Procedura vămuirii	266
13.1. Introducerea mărfurilor pe teritoriul vamal al României	266
13.2. Prezentarea mărfurilor la vamă	267
13.3. Obligația de a atribui o destinație vamală mărfurilor prezentate la vamă	268
13.4. Declarația vamală	268
13.5. Declarația în scris. Procedura simplificată	270
13.6. Infrațiuni și contravenții	272
Capitolul XXI. Inspecția fiscală.....	273
§1. Organele inspecției fiscale.....	273
§2. Persoanele supuse inspecției fiscale	274
§3. Principalele drepturi și obligații ale persoanei controlate	274
§4. Procedura inspecției fiscale	275
4.1. Formele și întinderea inspecției fiscale	275
4.2. Metodele realizării inspecției fiscale	275
4.3. Locul și timpul desfășurării inspecției fiscale	276
4.4. Durata inspecției fiscale	276
4.5. Desfășurarea inspecției fiscale	276
4.6. Reguli privind inspecția fiscală	277
§5. Actele controlului fiscal	278
Capitolul XXII. Evaziunea fiscală.....	279
§1. Considerații generale.....	279
§2. Noțiunea și formele evaziunii fiscale	282
2.1. Noțiunea evaziunii fiscale	282
2.2. Evaziunea fiscală legală	283
2.3. Evaziunea fiscală frauduloasă	284

§3. Cauzele evaziunii fiscale	286
§4. Modalitățile evaziunii fiscale	288
4.1. Modalități generale ale evaziunii fiscale	288
4.2. Evaziunea cu ajutorul conturilor bancare	290
4.3. Moduri de evaziune în contabilitate prin intermediul unor conturi	290
§5. Măsurarea fenomenului de evaziune fiscală	293
5.1. Dificultatea determinării exacte a mărimii evaziunii fiscale	293
5.2. Instrumentele de măsură a evaziunii fiscale	294
5.2.1. Metodele aproximative	294
5.2.2. Metoda eșantionului reprezentativ al contribuabililor	295
§6. Mărirea evaziunii fiscale	296
§7. Regimul juridic actual privind evaziunea fiscală	297
7.1. Definierea evaziunii fiscale	297
7.2. Înregistrarea fiscală	297
7.3. Subiectele evaziunii fiscale	298
7.4. Obiectul evaziunii fiscale	299
7.5. Latura subiectivă a infracțiunii de evaziune fiscală	299
7.6. Latura obiectivă a infracțiunii de evaziune fiscală	299
§8. Categoriile de fapte incriminate ca infracțiuni în sistemul Legii nr. 241/2005	300
§9. Categoriile de fapte considerate contravenții în sistemul altor legi financiar-fiscale	301
9.1. Contravențiile și infracțiunile prevăzute de Legea nr. 82/1991 – Legea contabilității	301
9.2. Contravențiile prevăzute de O.G. nr. 17/1993 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la reglementările financiar-gestionare și fiscale	302
§10. Efectele evaziunii fiscale	303
10.1. Efectele fenomenului de evaziune fiscală asupra formării veniturilor statului	303
10.2. Efectele economice ale fenomenului de evaziune fiscală	305
10.3. Efectele sociale ale fenomenului de evaziune fiscală	309
10.4. Efectele politice ale fenomenului de evaziune fiscală	311
§11. Combaterea evaziunii fiscale	312
11.1. Legea pentru combaterea evaziunii fiscale	313
§12. Fenomenul de evaziune fiscală în legislația internațională	315
12.1. Măsurarea neconformării fiscale (rezistenței la impozite)	317
12.2. Formele de micșorare a sarcinii fiscale	319
12.2.1. „Economisirea” de impozite (tax saving)	319
12.2.2. Frauda fiscală (<i>tax fraud</i>)	320
12.2.3. Evaziunea fiscală (<i>tax avoidance</i>)	323
12.3. Măsuri generale pentru combaterea evaziunii și fraudei fiscale internaționale	324
12.3.1. Criterii de clasificare	324
12.3.2. Evaziunea (<i>avoidance</i>)	324

12.3.2.1. Teoriile economice și legale	324
12.3.2.2. Abuzul de drept (<i>Abuse of law</i>)	325
12.3.2.3. Măsurile generale împotriva evaziunii fiscale internaționale	327
12.3.2.4. Substanța deasupra formei (<i>Substance over form</i>)	327
12.3.2.5. Doctrina „scopul afacerii” (<i>the „business purpose”</i> <i>doctrine</i>)	328
12.3.2.6. Simularea (<i>sham</i>)	328
12.3.2.7. Concluzii privitoare la evaziunea fiscală	329
12.3.2.8. Frauda (<i>fraud</i>)	330
§13. Măsurile specifice pentru combaterea evaziunii și fraudei fiscale internaționale	331
13.1. Necesitatea prevederilor speciale	331
13.2. Persoanele fizice rezidente (migrarea)	333
13.3. Persoanele juridice rezidente	334
13.3.1. Evitarea rezidenței	334
13.3.2. Migrarea și transferul bunurilor	335
13.3.3. Transferul de valori	335
13.3.4. Abuzul de creditul (scutirea) impozitului extern	336
13.4. Contribuabilii nerezidenți	337
13.4.1. Impozitarea veniturilor provenite din servicii personale independente	337
13.4.2. Impozitarea veniturilor (din investiții) la sursă	337
13.4.3. Impozitarea creșterii de capital pe baza determinării proprietății reale	338
13.5. Controlul schimbului (economic) și autorizarea fiscală	339
Capitolul XXIII. Cazierul fiscal	340
Bibliografie selectivă	345